

Κοινωνιολογία της εκπαιδευτικής γνώσης: Εκπαιδευτική πολιτική, εκπαιδευτική γνώση, παιδαγωγικές ταυτότητες – 5 ECTS

Άννα Τσατσαρώνη

Σύντομη περιγραφή:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συστηματική και κριτική θεώρηση των εκπαιδευτικών πολιτικών, εστιάζοντας στις νέες μορφές διακυβέρνησης των εκπαιδευτικών συστημάτων, σε σχέση με την εκπαιδευτική γνώση και τις παιδαγωγικές ταυτότητες. Στη γνωστική αυτή ενότητα αξιοποιούνται οι κύριες κοινωνιολογικές θεωρίες, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο του χειμερινού εξαμήνου, για την επισκόπηση, μελέτη και κριτική ανάλυση της ερευνητικής παραγωγής στους τομείς της κοινωνιολογίας της εκπαιδευτικής γνώσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής, με έμφαση σε σύγχρονες μελέτες που αναφέρονται στα εξής ζητήματα: (α) Παγκοσμιοποίηση και εκπαιδευτική πολιτική στον Ευρωπαϊκό χώρο. (β) Νέα πρότυπα «επαγγελματισμού» στο πεδίο της εκπαίδευσης. (γ) Αλλαγές στις οργανωτικές δομές, τα προγράμματα σπουδών και τις παιδαγωγικές πρακτικές. (δ) Γνώση και διακυβέρνηση στο πλαίσιο των σύγχρονων εκπαιδευτικών πολιτικών. (ε) Μεθοδολογία ανάλυσης (παιδαγωγικού) Λόγου. Η μελέτη των θεμάτων αυτών καθώς και η εξέταση του έργου σύγχρονων κοινωνιολόγων, όπως του Stephen Ball και του Roger Dale, οδηγούν στην επέκταση και τον εμπλουτισμό της θεωρητικής βάσης του μαθήματος και τη μύηση των φοιτητών στις πρακτικές της έρευνας.

Στόχοι μαθήματος:

Οι στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η επέκταση της θεωρητικής βάσης μελέτης των εκπαιδευτικών πολιτικών και πρακτικών μέσα από τη συστηματική και κριτική ανάγνωση και επισκόπηση του πεδίου της έρευνας.
- Η ανάδειξη των νέων μορφών διακυβέρνησης του πεδίου της εκπαίδευσης ως βασικού άξονα για την κριτική εξέταση των κυρίαρχων προτύπων γνώσης και ταυτότητας, στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

- Η συστηματική ενασχόληση με ζητήματα μεθοδολογίας στην κοινωνιολογική εκπαιδευτική έρευνα.
- Η μύηση των φοιτητών στη μεθοδολογία της ανάλυσης λόγου, για την κριτική εξέταση, ανάγνωση και συστηματική περιγραφή πολιτικών/παιδαγωγικών κειμένων και πρακτικών.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/-ρια θα είναι σε θέση να:

- Κατανοεί τη σημασία της εξειδικευμένης κοινωνιολογικής γνώσης στην προσέγγιση και κατανόηση των αλλαγών στη μορφή διακυβέρνησης του πεδίου της εκπαίδευσης.
- Κατανοεί, περιγράφει και αναλύει κριτικά τις σχέσεις που υφίστανται μεταξύ των μορφών διακυβέρνησης και των αξιακών πεδίων γνώσης και ταυτότητας.
- Χρησιμοποιεί με επάρκεια τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία για τη μελέτη των Ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών για την εκπαίδευση, στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.
- Διαθέτει βασικές θεωρητικές γνώσεις και μεθοδολογικά εργαλεία για την ανάλυση των πολιτικών και για την κριτική ανάγνωση της σχετικής έρευνας.
- Θέτει κριτικά ερωτήματα, σε σχέση με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής στις σημερινές συνθήκες.
- Διακρίνει τα κρίσιμα θέματα της πολιτικής και τις εξελίξεις σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον.
- Αναπτύσσει εξειδικευμένα εργαλεία ανάλυσης λόγου για την κριτική εξέταση και περιγραφή συγκεκριμένων πολιτικών.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών, οργάνωση πληροφοριών, κριτική ανάγνωση κειμένων, κριτική αποτίμηση θεωριών, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών και δεδομένων, εργασία σε διεθνές περιβάλλον, ομαδική εργασία

Μέθοδοι διδασκαλίας/μάθησης

Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και σεμινάρια. Προϋποθέτει ατομική μελέτη, ομαδική συνεργασία και συμμετοχή των φοιτητριών και φοιτητών: (α) Στη συζήτηση της προτεινόμενης βιβλιογραφίας ανά εβδομάδα διδασκαλίας και (β) την κριτική ανάγνωση, παρουσίαση και συζήτηση της συναφούς ερευνητικής παραγωγής.

Τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/-ριών συνυπολογίζονται:

- Η ενεργητική συμμετοχή των φοιτητριών και φοιτητών στο μάθημα, η οποία προϋποθέτει τη συστηματική μελέτη των προτεινόμενων βιβλιογραφικών πηγών, ανά ενότητα διδασκαλίας (βαρύτητα 20%).
- Οι επιδόσεις τους σε μία γραπτή εργασία βιβλιογραφικής επισκόπησης ή βιβλιοκριτικής, έκτασης μέχρι 5.000 λέξεις, η οποία εκπονείται με τη συνεργασία των φοιτητών σε μικρές ομάδες τριών ατόμων (βαρύτητα 80%).

Βιβλιογραφία

Ball, S. J. (1994) Education Reform. A critical and post-structural approach, Buckingham, U.K., Open University Press.

Ball, S. (2004) Performativities and fabrications in the education economy: towards the performative society, in S.J. Ball (ed) The RoutledgeFalmer Reader in Sociology of Education, London, RoutledgeFalmer (pp., 143-155).

Ball, S. (2007) Big Policies/small world: an introduction to international perspectives in education policy, in B. Lingard & J. Ozga (eds) The RoutledgeFalmer Reader in Education Policy and Politics, London, Routledge (pp., 36-47).

Ball, S.J., Maguire, M. and Braun, A. (2012) How Schools Do Policy: Policy Enactments in Secondary Schools, London, Routledge.

Ball, S.J. & Tamboukou, M. (eds) (2003) Dangerous Encounters. Genealogy and ethnography, New York, Peter Lang.

Ball, S. & Youdell, D. Η κρυφή ιδιωτικοποίηση στη δημόσια εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο <http://>

[/www.doe.gr/11/ipem240511.pdf](http://www.doe.gr/11/ipem240511.pdf)

- Beck, J. (2008) Governmental professionalism: Reprofessionalising teachers in England? *British Journal of Educational Studies*, 56(2), 119-143
- Beck, J. (2009) Appropriating professionalism: restructuring the official knowledge base of England's 'modernised' teaching profession, *British Journal of Sociology of Education*, vol. 30(1), 3-14.
- Beck, J. & Young, M. (2005) The assault on the professions and the restructuring of academic and professional identities: a Bernsteinian analysis, *British Journal of Sociology of Education*, 26(2), 183-197.
- Carvalho, L.M. (2012). The fabrication and travels of a knowledge-policy instrument, *European Education Research Journal*. 11(2), 172-184.
- Dale, R. & Robertson, S. (eds) (2009) *Globalisation & Europeanisation in Education*, U.K., Symposium Books.
- Doherty, R. (2007). Critically framing education policy: Foucault, Discourse and Governmentality, in M. Peters & T. (A.C.) Besley (eds) *Why Foucault? New Directions in Educational Research*. New York, Peter Lang (p.p. 193-204).
- Dowling, P. & Brown, A. (2010) *Doing Research/Reading Research. Re-interrogating education*, London, Routledge (second edition).
- Fairclough, N. (2008). *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*. London, Routledge.
- Fejes, A. & Nicoll, K. (eds) (2008), *Foucault and Lifelong learning. Governing the subject*, London, Routledge.
- Lawn M. & Grek, S. (2012). *Europeanizing Education: governing a new policy space*. Oxford, Symposium Books.
- Novoa, A. (2002) Ways of thinking about education in Europe, in A. Novoa, & M. Lawn, (eds) (2002) *Fabricating Europe. The Formation of an Education Space*, Dordrecht, Kluwer, Kluwer Academic Publishers.
- Ozga, J. (2009) Governing education through data in England: from regulation to self-evaluation, *Journal of education Policy*, 24(2), 149-162.
- Ozga, J. (2012). Governing Knowledge: data, inspection and education policy in Europe. *Globalisation, Societies and Education*, 10(4), 439-455.
- Phillips, L. & Jorgensen, M. (2002/2009). *Discourse analysis as Theory and Method*, London, Sage. (Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Μέθοδος, Αθήνα: Παπαζήση).
- Rizvi, F. & Lingard B. (2010) *Globalising Education Policy*, London, Routledge.
- Seddon, T.L. & Levin, J. (eds), (2013), *World Yearbook of Education 2013 Educators, Professionalism and Politics: Global Transitions, National Spaces and Professional Projects*, New York, Routledge.
- Σημαντικά επιστημονικά περιοδικά στο πεδίο
- European Education Research Journal*
- Journal of Education Policy*
- British Journal of Sociology of Education*
- Globalisation, Societies and Education*
- International Studies in Sociology of Education*